

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2021

Borstahusen 1:5, fornlämning L1989:9001

HUSBYGGE

Landskrona kommun

Skåne län

SKÅNE
ARKEOLOGI

Skånearkeologi
Rapport 2021:4

Per Sarnäs

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2021

Borstahusen 1:5, fornlämning

L1989:9001

HUSBYGGE

Landskrona kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2021

Borstahusen 1:5, fornlämning L1989:9001

Husbygge

Landskrona kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2021:4

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbild: schaktet från söder

Kartor: © Lantmäteriet/Metria ordernr 933000

© Skånearkeologi 2021

Innehåll

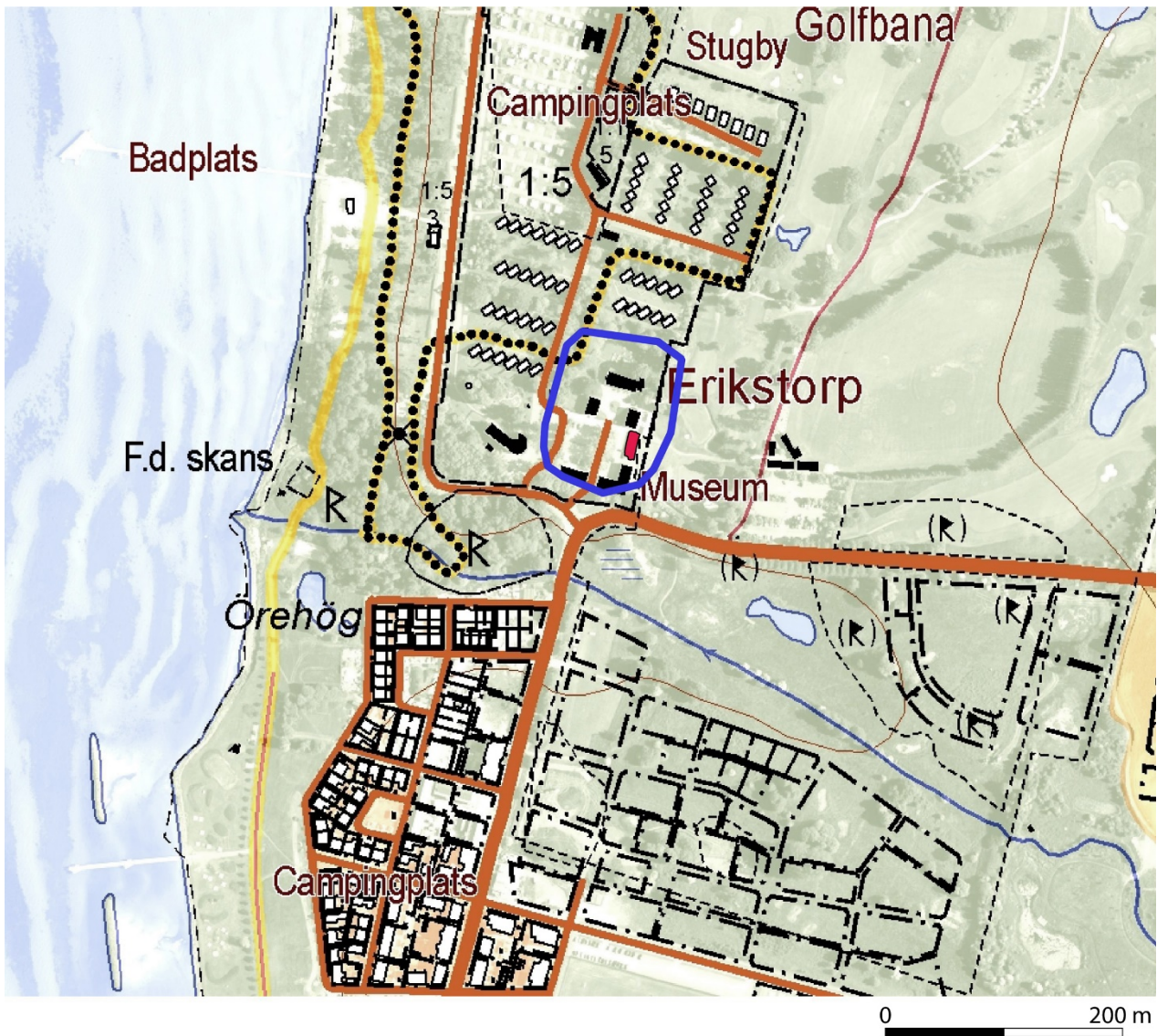
Undersökningens bakgrund och resultat	5
Referenser	6
Tekniska och administrativa uppgifter	7

Figur 1. Karta över Skåne med Landskrona kommun markerat med blått.

Figur 2. Del av fastighetskartan över Borstahusen. Det undersökta schaktet är markerat med röd färg. Erikstorps kungsgård (fornlämning L1989:9001) är markerade med blå linje.

© Lantmäteriet

Undersökningens bakgrund och resultat

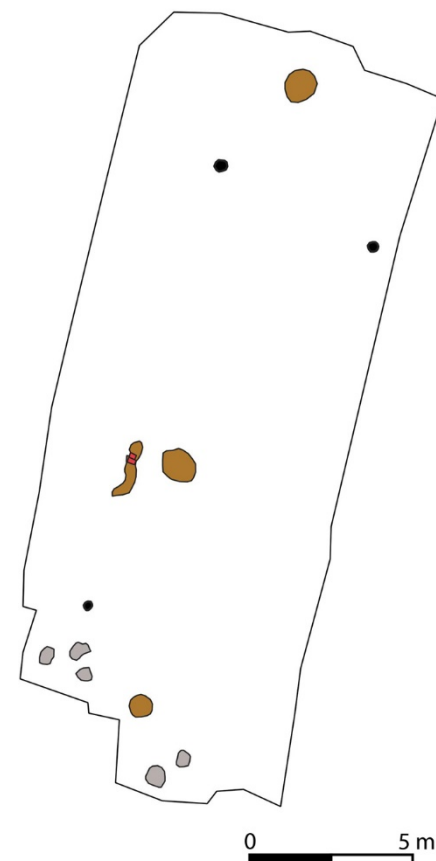
Med anledning av att Landskrona Stugby och Camping AB planerade uppföra en byggnad i anslutning till befintlig bebyggelse inom Erikstorps kungsgård (fornlämning L1989:9001), beslutade Länsstyrelsen Skåne om en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning.

Ett ca 200 m² stort schakt upptogs med grävmaskin och dokumenterades genom inmätning och fotografering. I schaktet inmättes tre stolphål, tre gropar, fem stenavtryck och en långsträckt nedgrävning med två fragmenterade bitar storstenstegel. I övrigt förekom svåravgränsade rester efter en eller flera äldre hus. Det påträffades enstaka fynd av sent yngre rödgoods, fönsterglas (varav ett grönaktigt) och porslin samt smidd spik. I norra delen av schaktet förekom partier med raseringsmassor bestående av tegelkross och kalkbruk. Tegelutgjordes av både storstenstegel och normalstort tegel. Storstensteget mätte 28 x 14–14,5 x 6,5 cm. Det framkom även ett par bitar av tegel, i en långsträckt nedgrävning, som var 8 cm tjockt med en bredd av 14–14,5 cm men vars längd är okänd eftersom tegelbitarna inte var hela. Raseringslagret överlagrades av en stenläggning som troligen tillhör de nuvarande byggnaderna och som i sin tur har täckts med grus vilket utgör dagens gårdsplan. Det påträffades även en del välslagna flintavslag.

Det har med stor sannolikhet stått minst en byggnad på platsen. De fåtaliga fynden, flintavslagen obeaktade, tyder på ett ursprung under 1800-talet eller yngre. Troligen har det varit en byggnad som varit en del av den nuvarande gården som uppfördes i slutet av 1700-talet. I södra delen av schaktet förekom stenavtryck i vilka det förekom spik och porslin men inte kalkbruk eller tegel. Dessa lämningar kan vara rester efter en annan byggnad än den vars rester framkom inom norra delen av schaktet. På en geometrisk avmätning från 1787 finns ekonomibyggnader utritade över nästan hela den yta som avbanats (figur 4). Även på Häradsekonomska kartan finns en mindre byggnad markerad som kan motsvara lämningarna i södra delen av schaktet.

Resterande schakt, i form av en ca två meter stor breddning österut och en smalare förlängning norrut, har bedömts som meningslöst att övervaka med beaktande av framkomna lämningar.

Erikstorps kungsgård har tidigare legat sydväst om de nuvarande byggnaderna vilket framgår av 1787 års geometriska karta över Kungsgården Erikstorp, där såväl det gamla gårdsläget som det nya läget finns utritade (figur 4). På Arrhenius fosfatkarta finns en kraftig förhöjning av fosfater inom det område där den gamla gården har legat (Arrhenius 1934) (figur 5). Erikstorps kungsgård tillkommer under början av 1400-talet genom att Erik av Pommern köper en gård som ges statusen kungsgård. Det är således en äldre gård som övergår till att bli kungsgård. Det kan ha bidragit till de höga fosfatvärdena.

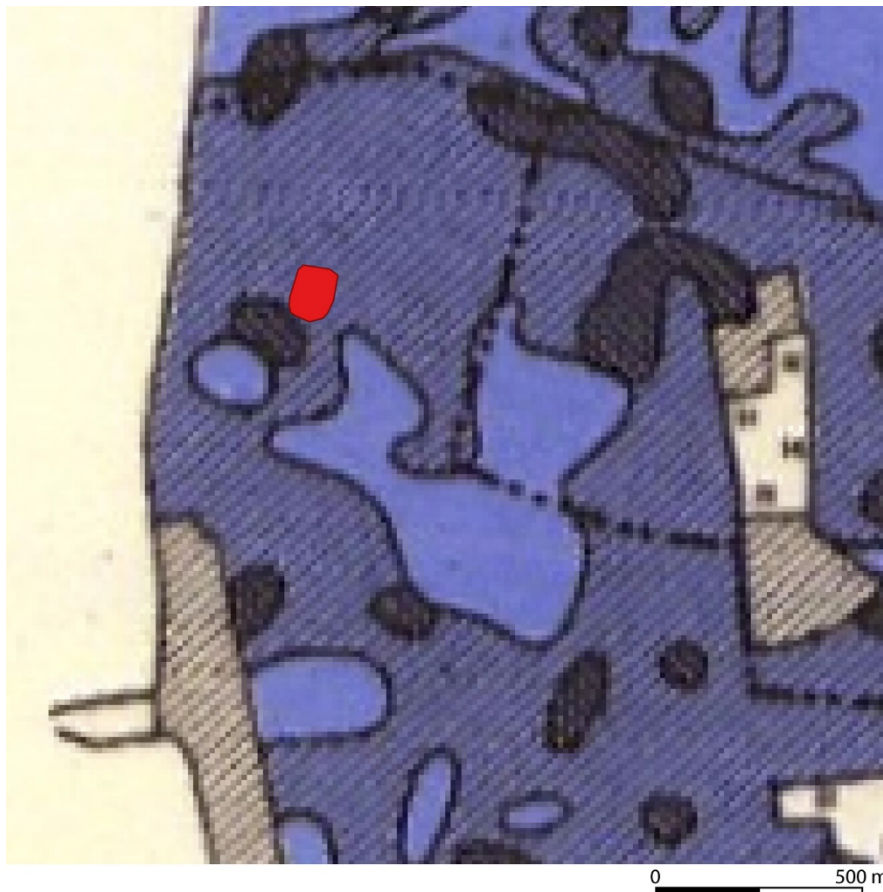

Figur 3. Schaktplan med inmätta anläggningar och schakt. Stolphål är svarta, gropar bruna och stolpavtryck grå. De två bitarna storstenstegel är röda och påträffades i den avlånga nedgrävningen.

Figur 4. Geometrisk karta från 1787 över Kungsgården Erikstorp med det gamla gårdsläget markerat med C och det nya gårdsläget med A. Undersökningen genomfördes på platsen för den östra ekonomibyggnaden © Lantmäteriet

Figur 5. Fornlämningen Erikstorps kungsgård inlagd på Arrhenius fosfatkarta. Av fosfatnivåerna att döma kan det ursprungliga läget för kungsgården vara den fosfatkoncentrationen som ligger sydväst om den i FMIS registrerade fornlämningen.

Referenser

Litteratur

Arrhenius, Olov. 1934. Fosfathalten hos skånska jordar. Sveriges Geologiska Undersökning Ser. C, Avhandlingar och uppsatser 383. Stockholm.

Kartmaterial

Arrhenius fosfatkarta

Fastighetskartan

Geometrisk karta över Erikstorps kungsgård från 1787

Häradsekonomiska kartan 1910–15

Internetreferenser

Lantmäteriet historiska kartor

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer431-25333-2019
Skånearkeologis diarienummer 201909

Län Skåne
Kommun Landskrona
Socken Landskrona
Fastighet Borstahusen 1:5
RAÄ-nummerL1989:9001/Landskrona 31:1

Koordinatsystem Sweref 99 TM
N koordinat6197574
E koordinat 363025
M ö.h.7

Fältarbetstid 2021-01-19
Antal arbetsdagar1
Antal arkeologtimmar8

Undersökt yta200 m²

Projektansvarig Per Sarnäs
Uppdragsgivare Landskrona Stugby och Camping AB

Arkivmaterial i form av shp-filer, digitala foton och rapportoriginal förvaras på Lunds universitets historiska museum.